

СИЛАБУС

навчальної дисципліни «Конституційне
право
(Constitutional law)

Кафедра конституційного права та прав людини

Статус дисципліни: обов'язкова
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти: бакалавр
Форма здобуття вищої освіти: денна, заочна
Мова викладання: українська
Навчальний рік: 2022-2023 та 2023-2024
Форма підсумкового контролю: екзамен

Демиденко Володимир Олексійович
Науковий ступінь: кандидат юридичних наук, доцент
Посада: професор
Тел.: 063-244-85-21
E-mail: dvo2012dvo@gmail.com
Робоче місце: пл. Солом'янська, 1, каб. 322
Профайл викладача:
https://scholar.google.com.ua/citations?user=kl_mZPYAAAAJ&hl=uk

Контактний тел.
E-mail:
Консультації

(044) 520-06-60
k003@naiau.kiev.ua
Очні консультації: відповідно до затвердженого графіку консультацій науково-педагогічних працівників кафедри
On-line - консультації: вівторок, п'ятниця з 14.00 до 15.00 на платформі ZOOM, Viber, Telegram або електронну адресу: k003@naiau.kiev.ua
<https://dn.naiu.kiev.ua/course/view.php?id=185>

Сторінка дистанційного курсу

Стислий опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є підготовка висококваліфікованих фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі і проблеми практичної діяльності, що характеризуються комплексністю, на основі отриманих знань, умінь, навичок щодо провідної галузі національного права – конституційного права, її норм та інститутів, а також сприяти формуванню патріотизму, громадсько-політичної та правової культури майбутнього працівника. Вказана фундаментальна мета конкретизується у вивченні сутності і форм здійснення державної влади, організації і діяльності органів публічної влади в Україні та зарубіжних країнах, засад конституційного ладу, взаємин держави і суспільства, ролі і значення Конституції, конституційних інститутів прав і свобод людини й громадянина, президентської, парламентської, виконавчої і судової влади, місцевого самоврядування в Україні та зарубіжних країнах.

Тривалість. На вивчення навчальної дисципліни «Конституційне право» заплановано 150 годин / 5 кредитів ECTS.

Форми та методи навчання: денна та заочна форми навчання.

Методи: бінарні, частково-пошукові; *словесні методи* (лекція, розповідь-пояснення), *наочні* (ілюстрація), *практичні* (репродуктивні, проблемно-пошукові, інтерактивні (дискусія); інформаційні й евристичні, складання коментованої схеми навчального питання, метод термінологічного вправлення.

Поточний контроль: усне опитування (бліц-опитування, фронтальне опитування);

- робота за індивідуальними завданнями;
- тестування;
- поняттєве вправлення;
- групові завдання, що передбачають розв'язання або підготовку проблемних ситуацій.

При поточному контролі оцінюються усні виступи, вирішення практичних завдань і тестів, творчі й проектні роботи.

Підсумковий контроль: усна відповідь або тестування.

При підсумковому контролі застосовується 100-бальна шкала оцінювання, а також національна система (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) та система ECTS (A, B, C, D, E, F, FX).

Пререквізити (Prerequisite) – навчальної дисципліни “Конституційне право” є навчальні дисципліни і, відповідно, загальні знання і уміння, що полегшують засвоєння цієї дисципліни: теорія держави та права, історія держави та права, політологія, соціологія.

Постреквізити (Postrequisite) – адміністративне право, кримінальне право, міжнародне право.

Перелік компетентностей, які забезпечує навчальна дисципліна

Програмні результати навчання («hard skills»)

Програмні результати навчання

для здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра зі спеціальності 081«Право»

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач

Програмні результати навчання:

РН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

РН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

РН 21. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

РН 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

Компетентності, якими повинен володіти здобувач:

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.

СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, зокрема з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

Перелік компетентностей, розвитку яких сприяє вивчення навчальної дисципліни («soft skills»):

- застосовувати принцип верховенства права, нормативно-правові акти, міжнародно-правові стандартами з прав людини;
- проникаючи у сутність соціально-правових явищ, виявляти та попереджувати правопорушення та конфліктні ситуації суспільного життя;
- критично мислити, самостійно приймати рішення.

Структура навчальної дисципліни та тематика навчальних занять

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи в розрізі тем
<p>Тема № 1. Конституційне право - провідна галузь національного права.</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», ПОПіВ-формула, дискусія, термінологічний бій), імпульс-повідомлення, суперечливі поняття.</p> <p>Питання семінарського заняття :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та предмет галузі конституційного права. Місце та роль конституційного права в системі національного права України. 2. Конституційно-правові норми та їх специфіка. Підстави класифікації та види конституційно-правових норм. 3. Конституційно-правові принципи, інститути, підгалузі. 4. Поняття, структура та специфіка конституційно-правових відносин. 5. Поняття та система джерел конституційного права України. 6. Відповідальність в конституційному праві. 7. Предмет, система, джерела та функції науки конституційного права. <p>Тези до обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і предмет галузі конституційного права. 2. Співвідношення термінів “конституційне право” і “державне право”. 3. Місце та роль конституційного права в системі права України. 4. Система галузі конституційного права. 5. Поняття та види конституційно-правових інститутів. 6. Конституційно-правові норми: поняття, ознаки, види та структура. 7. Джерела галузі конституційного права України. 8. Поняття та види конституційно-правових відносин. 9. Суб’єкти та об’єкти конституційно-правових відносин. 10. Відповідальність в конституційному праві. 11. Поняття, предмет та система науки конституційного права. 	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції т. 1</p> <p>До семінарського заняття необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 1, представлений у мультимедійному посібнику «Конституційне право», а також опрацювати н.м. матеріали, дистанційні курси представлені на веб-порталі НАВС; 2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання з теми 1. 3. Підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем): <ul style="list-style-type: none"> • Система конституційного права. • Місце науки конституційного права в системі юридичних наук. • Поняття та предмет навчальної дисципліни «Конституційне право України».

<p>Тема 2. Конституція України та її розвиток</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», ПОПіВ-формула, дискусія, термінологічний бій), імпульс-повідомлення, суперечливі поняття.</p> <p>Питання семінарського заняття :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, ознаки та предмет конституції. 2. Структура та види конституцій. 3. Основні положення теорії конституціоналізму: сутність, функції, риси та юридичні властивості конституції. Охорона конституції. 4. Історія конституційного розвитку України. 5. Порядок прийняття, введення в дію Конституції України та внесення до неї змін. 6. Поняття, основні етапи та головні напрямки новітньої конституційної реформи в Україні. <p>Тези до обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначення конституції та її сутність. 2. Юридична та фактична конституція. 3. Формальна та матеріальна конституція. 4. Конституціоналізм, теоретичне обґрунтування необхідності функціонування конституції, предмет та функції конституції. 5. Порядок прийняття та внесення змін до Конституції України. 6. Історія конституційного розвитку України. 7. Основні етапи та напрямки новітньої конституційної реформи в Україні. 8. Основні риси та особливості Конституції України 1996 р. 9. Юридичні властивості Конституції України. 10. Правова охорона Конституції України. 	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції за темою 2.</p> <p>До семінарського заняття необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 2, представлений у мультимедійному посібнику «Конституційне право», а також опрацювати н.м. матеріали, дистанційні курси представлені на веб-порталі НАВС; 2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання до теми 2. 3. Підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем): <ul style="list-style-type: none"> • Конституційні акти незалежної України: загальна характеристика. • Перша Конституція незалежної Української держави – Конституція УНР від 29 квітня 1918 року. • Розробка і прийняття Конституції України 1996 року.
<p>Тема 3. Конституційний лад і його закріплення в Конституції України</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», ПОПіВ-формула, дискусія, термінологічний бій), імпульс-повідомлення, суперечливі поняття.</p> <p>Питання семінарського заняття :</p>	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції за темою 3.</p> <p>До семінарського заняття необхідно:</p>

	<p>1. Поняття конституційного ладу та його співвідношення з суспільним та державним ладом.</p> <p>2. Закріплення загальних засад конституційного ладу в Конституції України.</p> <p>3. Народний суверенітет і його співвідношення з національним і державним суверенітетом. Форми здійснення народовладдя.</p> <p>4. Форма правління, територіального устрою та державно-правового режиму згідно Конституції України.</p> <p>5. Україна – суверенна і незалежна держава, демократична, правова, соціальна держава.</p> <p>6. Конституція про основні функції і обов'язки Української держави.</p> <p>4. Захист конституційного ладу України.</p> <p>Тези до обговорення:</p> <p>1. Поняття конституційного ладу та його співвідношення з державним ладом.</p> <p>2. Закріплення конституційного ладу в Конституції України.</p> <p>3. Гуманістичні і демократичні засади конституційного ладу України.</p> <p>4. Форми здійснення народовладдя в Україні.</p> <p>5. Конституційне закріплення форми Української держави.</p>	<p>1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 3, представлений у мультимедійному посібнику «Конституційне право», а також опрацювати н.м. матеріали, дистанційні курси представлені на веб-порталі НАВС;</p> <p>2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання до теми 3.</p> <p>3. Підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Гуманістичні і демократичні засади конституційного ладу України. • Засади конституційного ладу як загальний конституційно-правовий інститут. • Політичні, економічні і соціальні засади конституційного ладу України.
<p>Тема 4. Основи правового статусу людини і громадянина</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», ПОПіВ-формула, дискусія, термінологічний бій), імпульс-повідомлення, суперечливі поняття.</p> <p>Питання семінарського заняття :</p> <p>1. Поняття та види правових статусів людини і громадянина. Поняття та елементи конституційного правового статусу людини та громадянина.</p> <p>2. Основні принципи правового статусу людини і громадянина та їх конституційне закріплення.</p> <p>3. Громадянство України: поняття, ознаки, принципи.</p> <p>4. Належність, набуття та припинення громадянства України.</p> <p>5. Повноваження органів, організацій і посадових осіб щодо вирішення питань громадянства</p>	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції за темою 4.</p> <p>До семінарського заняття необхідно:</p> <p>1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 4, представлений у мультимедійному посібнику «Конституційне право», а також опрацювати н.м. матеріали, дистанційних курсів представлені на веб-порталі НАВС;</p> <p>2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання до теми 4.</p> <p>3. Підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем):</p>

	<p>України. Виконання рішень, прийнятих з питань громадянства України.</p> <p>6. Поняття правового статусу іноземців та осіб без громадянства. Правове регулювання перебування іноземців та осіб без громадянства в Україні.</p> <p>7. Відповідальність іноземців та осіб без громадянства за порушення законів України.</p> <p>8. Правовий статус біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту в Україні.</p> <p>Тези до обговорення:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Поняття правового статусу людини і громадянина. - Поняття і види основних прав, свобод, законних інтересів та обов'язків людини і громадянина в Україні. - Поняття громадянства і належність до громадянства України. - Принципи громадянства України. - Правовий статус іноземців та осіб без громадянства в Україні. 	<ul style="list-style-type: none"> • Основи правового статусу людини і громадянина як загальний конституційно-правовий інститут. • Особливості правового статусу окремих категорій іноземців. • Депортація та екстрадиція іноземців.
<p>Тема 5. Конституційні права, свободи та обов'язки людини і громадянина в Україні.</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», ПОПіВ-формула, дискусія, термінологічний бій), імпульс-повідомлення, суперечливі поняття.</p> <p>Питання семінарського заняття :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, природа та риси конституційних прав та свобод людини і громадянина. 2. Класифікація конституційних прав і свобод людини і громадянина. 3. Конституційні гарантії захисту та практичного здійснення прав та свобод людини і громадянина. 4. Конституційні обов'язки людини і громадянина. Класифікація конституційних обов'язків людини і громадянина. <p>Тези до обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття конституційних прав і свобод людини і громадянина. 2. Класифікація конституційних прав і свобод людини і громадянина. 3. Покоління прав людини. 4. Конституційні обов'язки громадян України та людини: поняття та співвідношення. 	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції за темою 5.</p> <p>До семінарського заняття необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 5, представлений у мультимедійному посібнику «Конституційне право», а також опрацювати н.м. матеріали, дистанційних курсів представлені на веб-порталі НАВС; 2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання до теми 5. 3. Підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем): <ul style="list-style-type: none"> • Особисті та політичні права і свободи. • Економічні, соціальні та культурні права і свободи • Українське законодавство про права, свободи, законні інтереси і

		<p>обов'язки людини і громадянина.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Принцип свободи людини. Основні положення вчення про свободу. • Міжнародний захист прав і свобод. • Проблема обмеження прав людини.
<p>Тема 6. Народне волевиявлення.</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», ПОПіВ-формула, дискусія, термінологічний бій), імпульс-повідомлення, суперечливі поняття.</p> <p>Питання семінарського заняття 6.1:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та види виборів, їх соціальні функції. 2. Выборче право і виборча система. Особливість виборчої системи України. 3. Конституційні принципи виборчого права України. 4. Выборчий процес в Україні: поняття та стадії. <p>Тези до обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття виборів та їх соціальна функція. 2. Види виборів. 3. Выборче право і виборча система. 4. Особливість виборчої системи України. 5. Принципи виборчого права і їх закріплення в Конституції України. <p>Питання семінарського заняття 6.2:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правовий статус виборчих комісій. 2. Порядок обрання народних депутатів України. 3. Місцеві вибори в Україні. 4. Поняття та види референдумів, їх соціальні функції. 5. Предмет референдуму. Призначення та проведення референдумів. <p>Тези до обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Суб'єкти призначення 	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції за темою 6.</p> <p>До семінарського заняття необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 6, представлений у мультимедійному посібнику «Конституційне право», а також опрацювати н.м. матеріали, дистанційних курсів представлені на веб-порталі НАВС; 2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання до теми 6. 3. Підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем): <ul style="list-style-type: none"> • Організація і проведення всеукраїнського референдуму. • Правові наслідки всеукраїнського референдуму. • Організація та проведення місцевого референдуму. • Принцип вільних виборів та можливість його обмеження.

	<p>(проголошення) всеукраїнського референдуму</p> <p>2. Всеукраїнський референдум щодо внесення змін до Конституції України.</p> <p>3. Процес всеукраїнського референдуму</p> <p>4. Суб'єкти процесу всеукраїнського референдуму</p> <p>5. Порядок обчислення строків</p> <p>6. Призначення (проголошення) всеукраїнського референдуму</p>	
<p>Тема 7. Конституційна система органів державної влади.</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», ПОПіВ-формула, дискусія, термінологічний бій), імпульс-повідомлення, суперечливі поняття.</p> <p>Питання семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Державний механізм та державний апарат України. 2. Поняття та ознаки органу державної влади. 3. Конституційна система органів державної влади України. 4. Принципи організації і діяльності державних органів України та їх закріплення в Конституції України. <p>Тези до обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, ознаки та конституційна система органів державної влади в Україні. 2. Види органів державної влади. 3. Конституційний статус органів законодавчої, виконавчої, судової і контрольно-наглядової влади. 4. Принципи організації і діяльності органів державної влади, їх конституційне закріплення. 	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції за темою 7.</p> <p>До семінарського заняття необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 7, представлений у мультимедійному посібнику «Конституційне право», а також опрацювати н.м. матеріали, дистанційних курсів представлені на веб-порталі НАВС; 2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання до теми 7. 3. Підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем): <ul style="list-style-type: none"> • Конституційно-правове регулювання питань організації і діяльності органів державної влади. • Контрольно-наглядові та правоохоронні органи України. • Взаємодія органів державної влади України.
<p>Тема 8. Конституційно-правовий статус Верховної Ради України</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», ПОПіВ-формула, дискусія, термінологічний бій), імпульс-повідомлення, суперечливі поняття.</p> <p>Питання семінарського заняття 8.1:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Верховна Рада - парламент України. Поняття та ознаки парламенту. Види парламентів. 	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції за темою 8.</p> <p>До семінарського заняття необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 8, представлений у мультимедійному посібнику «Конституційне право», а також опрацювати н.м.

	<p>2. Чисельний склад та структура Верховної Ради України. Строки повноважень Верховної Ради України. Дострокове припинення повноважень Верховної Ради України.</p> <p>3. Компетенція та акти Верховної Ради України.</p> <p>4. Статус народного депутата України.</p> <p>Тези до обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна теорія і стан парламентаризму в Україні. 2. Чисельний склад та структура Верховної Ради України. 3. Поняття статусу народного депутата України. 4. Строк повноважень народного депутата України. 5. Дострокове припинення повноважень народного депутата України. 6. Форми діяльності народного депутата України. <p>Питання семінарського заняття 8.2:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сесія Верховної Ради України. Розгляд питань на пленарних засіданнях Верховної Ради України. 2. Комітети і комісії Верховної Ради України: склад, порядок формування, функції та повноваження. 3. Посадові особи Верховної Ради України. 4. Поняття та стадії законодавчого процесу. Особливості проходження конституційних законів. 5. Депутатські фракції (групи), коаліція депутатських фракцій, Погоджувальна рада депутатських фракцій (груп) у Верховній Раді України. 6. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини: функції та повноваження. <p>Тези до обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Компетенція Верховної Ради України: поняття, конституційне закріплення. 2. Організація роботи Верховної Ради України. 3. Порядок роботи Верховної Ради України. 4. Законодавчий процес та інші парламентські процедури. 5. Спеціальні парламентські процедури. 6. Акти реагування Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини. 	<p>матеріали, дистанційних курсів представлені на веб-порталі НАВС;</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання до теми 8. 3. Підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем): <ul style="list-style-type: none"> • Прийняття законопроекту. • Введення в дію законів та інших актів Верховної Ради України. • Спеціальні парламентські процедури в умовах правового режиму воєнного стану.
--	--	--

<p>Тема 9. Конституційно-правовий статус Президента України.</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», ПОПіВ-формула, дискусія, термінологічний бій), імпульс-повідомлення, суперечливі поняття.</p> <p>Питання семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Місце і роль Президента України в механізмі державної влади. 2. Компетенція Президента України. 3. Строк повноважень Президента України. Підстави і порядок дострокового припинення повноважень Президента України. 4. Акти Президента України. 5. Апарат Президента України. <p>Тези до обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття глави держави. 2. Порядок обрання Президента України. 3. Відставка Президента України. 4. Неможливість виконання Президентом України своїх обов'язків за станом здоров'я. 5. Усунення Президента України з поста в порядку імпичменту Верховною Радою України. 6. Виконання обов'язків Президента України у разі дострокового припинення повноважень Президента України. 7. Компетенція Президента України. 	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції за темою 9.</p> <p>До семінарського заняття необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 9, представлений у мультимедійному посібнику «Конституційне право», а також опрацювати н.м. матеріали, дистанційних курсів представлені на веб-порталі НАВС; 2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання до теми 9. 3. Підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем): <ul style="list-style-type: none"> • Порядок обрання Президента України. • Конституційно-правові основи взаємовідносин Президента України з Верховною Радою України. • Конституційно-правовий статус Ради національної безпеки і оборони України.
<p>Тема 10. Конституційно-правовий статус Кабінету Міністрів України та інших органів виконавчої влади</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», ПОПіВ-формула, дискусія, термінологічний бій), імпульс-повідомлення, суперечливі поняття.</p> <p>Питання семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, ознаки та система виконавчої влади в Україні. 2. Конституційний статус Кабінету Міністрів України. 3. Склад та порядок формування Кабінету Міністрів України. 4. Компетенція Кабінету Міністрів України. 5. Акти Кабінету Міністрів України. 6. Центральні органи виконавчої влади. 7. Місцеві органи виконавчої влади: система, порядок формування, 	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції за темою 10.</p> <p>До семінарського заняття необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 10, представлений у мультимедійному посібнику «Конституційне право», а також опрацювати н.м. матеріали, дистанційних курсів представлені на веб-порталі НАВС; 2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання до теми 10. 3. Підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем):

	<p>повноваження.</p> <p>Тези до обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та зміст виконавчої влади. 2. Склад Кабінету Міністрів України. 3. Постанови і розпорядження Кабінету Міністрів України. 4. Відповідальність Кабінету Міністрів України. 5. Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади: система, порядок формування. 6. Система місцевих органів виконавчої влади. 7. Конституційно-правовий статус місцевих державних адміністрацій. 	<ul style="list-style-type: none"> • Конституційні засади адміністративної реформи в Україні. • Конституційний статус Уряду в інших країнах світу. • Виконавча влада: світовий досвід та українська модель.
<p>Тема 11. Конституційні засади судової влади в Україні.</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», ПОПіВ-формула, дискусія, термінологічний бій), імпульс-повідомлення, суперечливі поняття.</p> <p>Питання семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Судова влада. Конституційні принципи та засади правосуддя. 2. Система судових органів України. 3. Конституційна юрисдикція. Місце Конституційного Суду України в механізмі державної влади. 4. Склад, порядок формування та повноваження Конституційного Суду України. 5. Процедура розгляду справ Конституційним Судом України. 6. Спеціалізовані суди: система та компетенція. 7. Конституційно-правовий статус суддів в Україні. 8. Вища рада правосуддя: склад та компетенція. 9. Конституційно-правові основи організації та діяльності прокуратури. <p>Тези до обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні засади судочинства в Україні. 2. Система судоустрою України. 3. Правовий статус суддів. 4. Правовий статус прокуратури в Україні. 5. Поняття конституційної юрисдикції. 	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції за темою 11.</p> <p>До семінарського заняття необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 11, представлений у мультимедійному посібнику «Конституційне право», а також опрацювати н.м. матеріали, дистанційних курсів представлені на веб-порталі НАВС; 2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання до теми 11. 3. Підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем): <ul style="list-style-type: none"> • Конституційні засади судово-правової реформи в Україні. • Правовий статус Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. • Порядок зайняття посади судді.
<p>Тема12. Територіальний устрій</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи</p>	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати</p>

<p>України.</p>	<p>частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», ПОПіВ-формула, дискусія, термінологічний бій), імпульс-повідомлення, суперечливі поняття.</p> <p>Питання семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та конституційні засади територіального устрою України 2. Територіальна автономія. Конституційно-правовий статус Автономної Республіки Крим 3. Правовий режим тимчасово окупованої території України 4. Система адміністративно-територіального устрою України 5. Забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб 6. Конституційно-правовий статус столиці України - місто-героя Києва <p>Тези до обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття територіального устрою держави. 2. Ознаки унітарних та федеративних держав. 3. Автономія: поняття та види. 4. Система адміністративно-територіального устрою України. 5. Правовий режим тимчасово окупованих територій України. 	<p>основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції за темою 12.</p> <p>До семінарського заняття необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 12, представлений у мультимедійному посібнику «Конституційне право», а також опрацювати н.м. матеріали, дистанційних курсів представлені на веб-порталі НАВС; 2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання до теми 12. 3. Підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем): <ul style="list-style-type: none"> • Забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України. • Особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях. • Реінтеграція тимчасово окупованих територій України.
<p>Тема 13. Конституційні засади місцевого самоврядування в Україні</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», ПОПіВ-формула, дискусія, термінологічний бій), імпульс-повідомлення, суперечливі поняття.</p> <p>Питання семінарського заняття 13.1:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття, ознаки та теорії місцевого самоврядування. 2. Історія становлення місцевого самоврядування в Україні. 3. Територіальна, матеріальна, фінансова, організаційна та правова основи місцевого самоврядування. 4. Сфера компетенції та акти місцевого самоврядування. <p>Тези до обговорення:</p>	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції за темою 13.</p> <p>До семінарського заняття необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 13, представлений у мультимедійному посібнику «Конституційне право», а також опрацювати н.м. матеріали, дистанційних курсів представлені на веб-порталі НАВС; 2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання до теми 13. 3. Підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем):

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття місцевого самоврядування. 2. Магдебургське право. 3. Принципи місцевого самоврядування. 4. Система місцевого самоврядування : історія становлення та розвитку. 5. Територіальна громада. 6. Територіальна, матеріальна і фінансова основа місцевого самоврядування. <p>Питання семінарського заняття 13.2:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Система місцевого самоврядування в Україні. 2. Територіальна громада – первинний суб’єкт місцевого самоврядування. Форми безпосереднього здійснення муніципальної влади територіальною громадою. 3. Місцеві ради – представницький орган місцевого самоврядування. 4. Правовий статус сільського, селищного, міського голови в системі місцевого самоврядування. 5. Виконавчий комітет сільської, селищної, міської ради в системі місцевого самоврядування. 6. Органи самоорганізації населення. 7. Гарантії місцевого самоврядування. <p>Тези до обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Місцеві ради. 2. Виконавчі органи місцевих рад. 3. Сільський, селищний, міський голова. 4. Староста. 5. Органи самоорганізації населення. 6. Добровільне об’єднання територіальних громад. 7. Асоціації органів місцевого самоврядування. 	<ul style="list-style-type: none"> • Місцеве самоврядування в системі народовладдя. • Основні наукові концепції місцевого самоврядування. • Найбільш поширені моделі місцевого самоврядування. • Місцевий референдум як форма безпосереднього здійснення муніципальної влади територіальною громадою. • 5. Добровільне об’єднання територіальних громад.
<p>Тема 14. Форми держави в зарубіжних країнах.</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», ПОПіВ-формула, дискусія, термінологічний бій), імпульс-повідомлення, суперечливі поняття.</p> <p>Питання семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та види форм державно-територіального устрою в зарубіжних країнах. Загальна характеристика форм держави в зарубіжних країнах. 2. Форми правління в зарубіжних країнах. 	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції за темою 14.</p> <p>До семінарського заняття необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 14, представлений на дистанційних курсах веб-порталу НАВС; 2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання до теми 14.

	<p>3.Форми державно-територіального устрою в зарубіжних країнах.</p> <p>4.Державний режим в зарубіжних країнах.</p> <p>Тези до обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та елементи форми держави. 2. Поняття та види держав за формою правління. 3. Монархія та її види. 4. Республіка та її види. 5. Поняття та види держав за формою державною устрою. 6. Федеративна держава. 7. Унітарна держава та її види. 8. Поняття та види державно-політичних режимів. 9. Демократичний режим. 10. Авторитарний режим. 11. Тоталітарний режим 	<p>3. Підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Виникнення федеративних держав і їх структура. • Розмежування предметів ведення федерації і її суб'єктів. • Поняття та сутність конфедерації. • Поняття та види автономій.
<p>Тема 15. Глава держави в зарубіжних країнах.</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», ПОПіВ-формула, дискусія, термінологічний бій), імпульс-повідомлення, суперечливі поняття.</p> <p>Питання семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Поняття інституту глави держави його правовий статус. Місце глави держави в системі влади зарубіжних країн. 2. Повноваження глави держави. 3. Порядок обрання та заміщення посади глави держави. 4. Підстави припинення повноважень глави держави. 5.Особливості конституційно-правового статусу монарха. 6.Конституційно-правовий статус президента. <p>Тези до обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Глава держави та його види. 2. Компетенція глави держави за різних форм правління. 3. Порядок обрання та заміщення посади глави держави за різних форм правління. 4. Конституційно-правовий статус монарха в зарубіжних країнах. 5. Конституційно-правовий статус президента в зарубіжних країнах. 6. Відповідальність глави держави. 	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції за темою 15.</p> <p>До семінарського заняття необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 15, представлений на дистанційних курсах веб-порталу НАВС; 2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання до теми 15. 3. Підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем): <ul style="list-style-type: none"> • Юридичний і фактичний статус глави держави. • Відповідальність глави держави. • Взаємовідносини глави держави з іншими гілками влади
<p>Тема16. Органи законодавчої влади в</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи</p>	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати</p>

<p>зарубіжних країнах.</p>	<p>частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», ПОПіВ-формула, дискусія, термінологічний бій), імпульс-повідомлення, суперечливі поняття.</p> <p>Питання семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та соціальна функція парламенту в зарубіжних країнах. 2. Види парламентів в зарубіжних країнах. 3. Способи формування парламентів в зарубіжних країнах. 4. Повноваження парламенту в зарубіжних країнах. 5. Внутрішня структура парламенту. 6. Порядок роботи парламенту в зарубіжних країнах. <p>Тези до обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Парламент та парламентаризм. 2. Компетенція парламенту. 3. Види парламентів в зарубіжних країнах. 4. Структура парламенту в зарубіжних країнах. 5. Конституційно-правовий статус органів парламенту. 6. Конституційно-правовий статус парламентаря в зарубіжних країнах. 7. Законодавча процедура. 8. Спеціальні парламентські процедури. 9. Відповідальність парламенту. 	<p>основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції за темою 16.</p> <p>До семінарського заняття необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 16, представлений на дистанційних курсах веб-порталу НАВС; 2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання до теми 16. 3. Підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем): <ul style="list-style-type: none"> • Парламент і парламентаризм. • Загальна і організаційна структури парламентів. • Конституційно-правовий статус парламентаря в зарубіжних країнах. • Особливості законотворчого процесу в країнах світу.
<p>Тема17. Виконавча влада в зарубіжних країнах.</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», ПОПіВ-формула, дискусія, термінологічний бій), імпульс-повідомлення, суперечливі поняття.</p> <p>Питання семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та місце уряду в системі вищих органів державної влади. 2. Уряд: поняття, функції та завдання. 3. Порядок формування та склад уряду в зарубіжних країнах. 4. Відповідальність уряду. 5. Інші органи виконавчої влади: види та порядок формування <p>Тези до обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Конституційно-правовий статус уряду в зарубіжних країнах. 2. Формування уряду в зарубіжних країнах. 	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції за темою 17.</p> <p>До семінарського заняття необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 17, представлений на дистанційних курсах веб-порталу НАВС; 2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання до теми 17. 3. Підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем): <ul style="list-style-type: none"> • Урядовий апарат, його функції і політична роль. • Методи впливу уряду на законодавчу

	<p>3. Компетенція уряду в зазіжних країнах.</p> <p>4. Відповідальність уряду в зазіжних країнах.</p> <p>5. Конституційно-правовий статус центральних органів виконавчої влади в зазіжних країнах.</p> <p>6. Конституційно-правовий статус місцевих органів виконавчої влади в зарубіжних країнах.</p>	<p>діяльність парламенту.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Уряд США. • Уряд Італії. • Уряд Великобританії. • Уряд Японії.
<p>Тема 18. Судова влада в зарубіжних країнах.</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, інформаційні й евристичні («мозковий штурм», ПОПіВ-формула, дискусія, термінологічний бій), імпульс-повідомлення, суперечливі поняття.</p> <p>Питання семінарського заняття:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття та особливості судової влади в зарубіжних країнах. 2. Конституційні принципи організації судової влади в країнах світу. 3. Система судової влади в зарубіжних країнах. Види судових органів. 4. Особливості конституційно-правового статусу суддів в зарубіжних країнах. 5. Моделі судових систем <p>Тези до обговорення:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Місце судової влади в механізмі державної влади. 2. Принципи правосуддя. 3. Принципи судоустрою. 4. Моделі судових систем. 5. Органи конституційної юрисдикції. 6. Суди загальної юрисдикції. 7. Спеціалізовані суди. 8. Конституційно-правовий статус суддів в зазіжних країнах. 	<p>Під час лекційного заняття необхідно законспектувати основні положення теми, підготувати план-конспект основних проблем лекції за темою 18.</p> <p>До семінарського заняття необхідно:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати навчальний лекційний і медіа матеріал до теми 18, представлений на дистанційних курсах веб-порталу НАВС; 2. Виконати завдання для самостійної роботи та практичні завдання до теми 18. 3. Підготувати реферативні доповіді, есе, (перелік тем): <ul style="list-style-type: none"> • Судова система Канади. • Судова влада Японії. • Судова система Німеччини. • Судова влада США. • Судова влада Великобританії. • Судова влада Болгарії. • Судова влада Італії. • Судова влада Франції.

Основні інформаційні джерела

1. Конституційне право: навч. посібник / Д. Терлецький, М. Афанасьєва, Ю. Батан [та ін.]; за заг. ред. Д. Терлецького; НУ «Одес. юрид. академія». Одеса: Фенікс, 2023. 584 с.
2. Кучук А. М. Конституційне право: Навчально-методичний посібник. Ч. 1 / А. М. Кучук, Ю. С. Завгородня. Дніпро : Середняк Т.К., 2023. 128 с.
3. Летнянчин Л.І., Слінько Т. М. Конституційне право України: навч. посібник. К.: Право, 2021. 368 с.

4. Совгіря О.В., Шукліна Н.Г. Конституційне право України. Повний курс. Юрінком Інтер. 2023. 556 с.

5. Барабаш Ю., Берченко Г. Чи здатна захистити себе демократія в умовах війни? (На досвіді державного будівництва під час російської агресії). Право України. 2023 р. №1. С. 54-75.

6. Бисага Ю., Придачук О. Народовладдя в Україні як принцип формування органів державної влади. Український часопис конституційного права. 2023. № 1. С. 3-10.

7. Гусарев С.Д., Старицька О.О. Правове регулювання надання медичної допомоги в Україні. Збірник «Держава і право». 2021. Випуск 89. С. 23-34.

8. Демиденко В.О. Ієрархічна система загальнодержавних джерел муніципального права України. Філософські та методологічні проблеми права. 2023. № 1. С. 63-71.

9. Костров В.О. Концепція соціальної і правової держави в Україні: теоретичний та конституційно-правовий аспекти. Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична академія». 2021. № 1. С. 41-45.

10. Петришин О.В., Петришин О.О., Гиляка О.С. Проблеми невиконання рішень Європейського суду з прав людини в Україні в контексті верховенства права (методологічний та порівняльний аспекти). Вісник Національної академії правових наук України. 2021. № 2. С. 18-24.

Технічне та програмне забезпечення навчальної дисципліни

Програми та силабус навчальної дисципліни, мультимедійна система з можливостями візуальної презентації навчальних матеріалів у вигляді слайдів та аудіо-/відео-, тексти лекції, мультимедійний навчальний продукт, навчально-методичні матеріали на офіційному вебпорталі НАВС у розділі «Дистанційні курси».

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика щодо термінів виконання та перескладання:

- умови допуску до підсумкового контролю є активна робота під час семінарських занять; позитивні оцінки з усіх тем навчальної дисципліни; опрацювання більшості з рекомендованих джерел, виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;

- сума балів поточного контролю має становити не менше 60 балів;

Перескладання тем реалізується у таких формах:

- усне і письмове опитування;

- рецензування відповідей та письмових робіт;

- обговорення проблемних питань;

- написання есе, тез тощо.

Політика щодо академічної доброчесності:

здобувачі вищої освіти мають поважати авторські права та недопущення академічного плагіату в усіх видах наукової, науково-методичної та навчальної діяльності, дотримуватися принципів академічної доброчесності, правил академічної етики, інформаційної культури та підвищення відповідальності за дотриманням норм цитування.

<https://okop.nai.au.kiev.ua/assets/files/example3/organization.pdf>

Поточному контролю підлягають:

- глибина, повнота, обґрунтованість відповіді;
- доповнення, запитання до тих, хто відповідає;
- рецензія на виступ;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття (робот у парах, малих групах), активність під час обговорення питань;
- глибина аналізу наукової та навчальної літератури;
- письмові завдання (тести, контрольні роботи, есе, реферати);
- якість самостійного опрацювання питань;
- систематичність роботи на заняттях.

Політика щодо відвідування:

передбачає систематичне, регулярне оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (рівень теоретичних знань та практичних умінь і навичок з усіх тем навчальної дисципліни) за результатами аудиторних занять, самостійної та індивідуальної роботи. Під час занять здобувачі вищої освіти працюють у такому форматі:

усне опитування

- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах;
- уміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку й розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (системність, чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);

практичні завдання

- ***уміння застосовувати теоретичні положення у вирішенні проблем;***
- уміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідують лекції і семінарські заняття курсу. Пропуски семінарських занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Здобувач зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття впродовж двох тижнів з дня пропуску заняття.

Політика вивчення та викладання навчальної дисципліни здійснюється з дотриманням основних нормативних документів Національної академії внутрішніх справ:

<https://okop.nai.au.kiev.ua/assets/files/example3/organization.pdf>

<https://okop.nai.au.kiev.ua/assets/files/example3/quality.pdf>

Оцінювання результатів навчання

Накопичення балів з тем за усі види робіт																			Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
max 60%																			екзамен	max 100 %
																			max 40 %	
Т.1	Т.2	Т.3	Т.4	Т.5	Т.6	Т.7	Т.8	Т.9	Т.10	Т.11	Т.12	Т.13	Т.14	Т.15	Т.16	Т.17	Т.18	Самостійна робота		
3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	2	2	10	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90–100	відмінно	A	відмінне виконання
85–89	добре	B	вище від середнього рівня
75–84		C	загалом хороша робота
66–74		D	Непогано
60–65	задовільно	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35–59	незадовільно	Fx	необхідне перескладання
1–34		F	необхідне повторне вивчення курсу

Розробник

Володимир ДЕМИДЕНКО

Силабус схвалено на засіданні кафедри конституційного права та прав людини протокол від 21 грудня 2023 № 8.

Т.в.о. завідувача кафедри конституційного права та прав людини

Катерина СЬОХ